

[Poul Hansen (Kalundborg).]

side forstod jeg, at fabrikkernes forhandlere opfattede flere punkter i forliggrundlaget som næsten smertelige indrømmelser fra deres side, og som en hel ekseptionel hensyntagen til samfundets interesser. Således kan en sag jo ses fra flere sider! Jeg må dog føje til, at fabrikkernes aktionærer dog vist ingen grund har til at tro, at fabrikkernes forhandlere ikke har varetaget deres interesser med behørig nidkærhed.

Fra socialdemokratisk side kan vi tiltræde ordningen som den bedst opnåelige under de givne forhold. Med bedst opnåelige mener jeg: den, der stiller samfundet gunstigst i forhold til aktionærerne. For ganske vist vil jeg ikke bestride, at ordningen i nogle henseender stiller aktionærerne noget gunstigere end hidtil, men en frigivelse af sukkerfremstillingen ville have givet dem en stilling, som var endnu meget, meget gunstigere, og ville være det på samfundets bekostning. Jeg finder derfor, at set på denne baggrund rummer det i sig selv en fordel, at vi er nået frem til en koncessionsordning.

Hvis vi ser på det, der var fabrikkernes startkrav under forhandlingerne, mener jeg også, at andre væsentlige fordele er vundet undervejs. Der blev krævet 6 pct. udbytte af aktiekapitalen af selve sukkerproduktionen. Det blev under forhandlingerne bragt ned til 5 pct. Fabrikkerne krævede alle andre produktioner end seive sukkeret henført til den såkaldte B-produktion, hvis overskud frit kunne gå til supplerings af aktieudbyttet. Det navde vi i og for sig intet haft imod, hvis halvdelen af overskuddet for B-produktionen til gengæld kunne have indgået i den nye prisreguleringsfond, hvilket jo i realiteten vi sige til billigørelse af sukkeret. Det ville fabrikkerne ikke høre tale om. Men man opnåede tilsidst det forlig, der ligger i ordningen, som den er forelagt os, nemlig at skibe og visse ejendomme og saftsukkerproduktionen overførtes til den udbytteregulerede A-produktion. Hvad det vil sige i penge fremover, kan vist nok ingen sige noget bestemt om i dag, men jeg har den opfattelse, at det er af ikke ringe principiel betydning, at vi har fået disse ting med ind under A-produktionen. Jeg mener, at hvis der for fremtiden bliver tale om at optage nye produktioner, så er der vei hermed skabt noget af en retningslinje for, hvorledes der skal forholdes med dem.

Et særlig omstridt spørgsmål under forhandlingerne var anvendelsen af de ca. 20 mill. kr., som De danske Sukkerfabriker indtil udgangen af april i år vil have opsparret ved indtægter udenfor den egentlige

sukkerproduktion, indtægter, hvoraf jo en væsentlig part er indvundet på fremstillingen af sukkersaft eller saftsukker. Det var fra begyndelsen klart, at disse penge skulle blive stående som kapital i fabrikkerne. Spørgsmålet var, på hvilken måde, d. v. s. om en del af pengene simpelthen skulle indgå i sukkerordningen, skulle blive stående, om jeg så må sige, vederlagsfrit, eller om aktionærerne skulle have fuld forrentning af hele beløbet.

Man kan have den opfattelse, at fabrikkerne ikke burde have haft ret til at indtjene så store beløb udenfor sukkerordningen, som der her er tale om, men det kan jo ikke bestrides, at de *har* haft denne ret, og at pengene derfor juridisk set tilkommer aktionærerne. Trods dette ville jeg mene, at fabrikkerne burde have vist god vilje ved at afstå en del af beløbet. Det ville man altså ikke, men der blev dog nået det, at forrentningen af de 9 millioner, der ikke skal indgå i aktiekapitalen, nedsattes fra de oprindelig krævede 5 pct. til efterhånden 3½ pct. Man kan måske i denne indrømmelse fra fabrikkernes side se en art erkendelse af, at de synspunkter, handelsministeren og sukkerudvalget gjorde gældende, ikke har været helt ved siden af.

Vi fra vor side lægger en særlig vægt på den indføjede bestemmelse om, at 4 pct. af overskuddet skal anvendes til sociale foranstaltninger for fabrikkernes arbejdere og funktionærer. Jeg for mit vedkommende tror, at også denne bestemmelse kan få en videre betydning i fremtiden.

Helt i overensstemmelse med vort principielle syn: at en så vigtig produktion som sukkeret bør være under samfundskontrol, kan vi hilse med tilfredshed, at tilsynsbestemmelserne er forstærket på den måde, som fremgår af lovforslagets §§ 9 og 10 om henholdsvis tilsynet og rigsdagens sukkerudvalg.

Det har jo hidtil været sådan, at hvert år, når rigsdagen har behandlet sukkerordningen, har diskussionen som regel især drejet sig om roeprisens størrelse. Vi undgår for fremtiden her i salen denne diskussion, som ikke sjældent har fundet sted under et vist, efter min mening uheldigt pres fra sukkerroedyrkerne. Nu bliver det rigsdagens sukkerudvalg, som sammen med handelsministeren skal overveje prisens rimelighed, og jeg må måske udtrykke det beskedne håb, at det på denne måde må blive muligt at opnå lidt større modstandskraft mod dyrkernes krav end hidtil — det *kan* jo ikke nægtes, at vi efterhånden er kommet op i en høj roepris. Må jeg for-